

[Albrechtsen]

bredere konceptramme, som blev udsat. Så hr. Knud Damgaards argument i den forbindelse for ikke at støtte vort forslag fuldt ud i hvert fald synes ikke at være holdbart. Men ministeren kan formentlig nærmere uddybe, hvad der egentlig er besluttet, og hvad der ikke er besluttet.

Da folketinget i foråret behandlede VS-forslaget om øget demokratisk kontrol med Danmarks deltagelse i NATO, var der blandt et flertal af partierne, nemlig socialdemokratiet, radikale, SF og VS, i hvert fald enighed om, at den demokratiske kontrol burde øges. Der var nogen uenighed om, hvordan kontrollen skulle øges. Det, vi må konstatere i dag, er desværre bare, at når det gælder de konkrete sager, hvoraf denne jo er en af de allervigtigste, så er det faktisk ikke lykkedes at øge kontrollen på trods af principiel velvilje over for tanken om øget kontrol hos et flertal. Faktisk har regeringen med forløbet omkring FOFA-doktrinen ligefrem skærpet den linje, at selv de spørgsmål, der er af alermest vital betydning for befolkningens sikkerhed, for hele vores overlevelse og fremtid, fortsat skal afgøres i hemmelighed og gedulghed og uden folketingets og befolkningens indseende.

Jeg havde håbet, at socialdemokratiet på baggrund af denne sag og det forløb, den har haft, ikke alene ville have været med til at få FOFA ophævet eller udsat, men også havde brugt det som en anledning til at understrege, at nu måtte der indføres i hvert fald et minimum af demokratisk og parlamentarisk kontrol med beslutningerne.

Jeg vil i den forbindelse gerne henvise til, hvad hr. Lasse Budtz sagde den 22. marts 1984, da spørgsmålet om udviklingen i NATOs doktriner var til debat. Hr. Lasse Budtz diskuterede dengang med sig selv spørgsmålet om en offentliggørelse i hvert fald af hovedindholdet i disse planer. Hr. Lasse Budtz lod dengang den mulighed stå åben, at man kunne skride til en offentliggørelse i hvert fald af dele af det. Sådan måtte man forstå hr. Lasse Budtz. Han ville bare gerne selv have lov til at læse materialet igennem inden offentliggørelsen, for at han kunne se, om der var nogle problemer i det, og det var unægtelig et problem, som hr. Lasse Budtz dér havde. Men dengang var der i hvert fald en vis velvilje fra socialdemokratisk hold, og

det er beklageligt, at denne velvilje tilsyneladende delvis er forsvundet siden hen.

Jeg vil så vende mig lidt til den anden alvorlige side af denne sag, nemlig konsekvenserne af beslutningen om FOFA-doktrinen.

FOFA bygger på et af hovedelementerne i det amerikanske feltregulativ, FM 100-5, nemlig det såkaldte dybe slag, og der er således tale om en meget offensiv ændring af NATOs taktiske forskrifter. Nu vil jeg så sige til ministerens bemærkning om, hvad der er en doktrin, og hvad der ikke er en doktrin, at det er jeg i og for sig fløjtende ligeglad med hvad ministeren forstår ved, om det ene eller det andet er vejledende forskrifter eller taktiske retningslinjer eller doktriner, eller hvad ministeren vil forsøge på at bortforklare sagen med. Jeg ser det kun som en yderligere udmøntning af ministerens bestående forsøg på at misinformere og lægge røgslør ud omkring disse ting, der foregår med ændringerne i NATOs doktriner. Det afgørende for os – dér er jeg meget enig med hr. Stinus – må være at tage stilling til realitetsindholdet i det her. Jeg synes, at det er beklageligt, at tingene skal forplumres ved, at man ustandselig går ind i spidsfindigheder omkring sprogbrugen.

Men den officielle forklaring på, at man iværksætter denne doktrin, er, at man vil udsætte det tidspunkt, hvor atomvåben tages i anvendelse efter retningslinjerne i NATOs atomstrategi, der som bekendt bygger på muligheden for førstebrug af atomvåben. Man ønsker altså, at det konventionelle forsvar skal styrkes; det skal dels ske gennem øget oprustning og flere penge til våben, dels gennem indsættelse af nye, avancerede våbensystemer. Overfladisk betragtet kunne sådan en argumentation måske lyde besnærende for nogle – den har jo da i hvert fald besnæret alle de borgerlige ordførere – men i realiteternes verden har sådan en argumentation intet grundlag. Tværtimod er der al mulig grund til at tro, at FOFA vil øge risikoen for en tidlig brug af atomvåben i en konflikt. Det vil jeg godt uddybe lidt nærmere.

For det første opererer de amerikanske styrker jo fortsat ud fra FM 100-5, der bygger på tankegangen om den integrerede slagmark, hvor der anvendes såvel taktiske atomvåben som kemiske våben på linje med konventionelle styrker. Det er fortsat, uanset hvad der så i øvrigt er besluttet i NATO, de